

O moždanom udaru

i Švedskom udruženju za
rad s osobama pogođenim

moždanim udarom

Informacije na bosanskom od udruženja
Strokeförbundet

Stroke
förbundet

Strokeförbundet

Švedsko udruženje za rad s osobama pogođenim moždanim udarom, Strokeförbundet je neprofitna i nezavisna organizacija koja djeluje u cijeloj Švedskoj i uključuje osobe pogođene moždanim udarom, njihove porodice i ostale.

Ciljevi udruženja Strokeförbundet su:

- zbrinjavanje osoba pogođenih moždanim udarom i njihovih porodica,
- informiranje o posljedicama moždanog udara i šta on može prouzrokovati,
- lobiranje za bolji tretman i brigu promoviranjem bolje edukacije osoblja koje se brine o pacijentima pogođenim moždanim udarom,
- unapređenje društvene sigurnosti,
- unapređenje tretmana od strane primarnog zdravstva po napuštanju bolnice,
- pomoć u uspostavi većeg broja lokalnih organizacija za rad s osobama pogođenim moždanim udarom,
- jačanje svijesti i razumijevanja naših političara i društva uopćeno.

Fond za rad s osobama pogođenim moždanim udarom

Udruženje Strokeförbundet kontrolira fond Strokefonden. Strokefonden je fond za "pružanje podrške istraživanju moždanog udara i širenju informacija o moždanom udaru". Svake godine fond dodjeljuje podršku za istraživanje moždanog udara.

Budite donator fonda za rad s osobama pogođenim moždanim udarom!

Swish: 900 53 07

bg. 900 - 5307 tel.: 0200 88 31 31

www.strokefonden.se

Šta je moždani udar?

Moždani udar je akutna vaskularna povreda mozga koja se javlja kad dođe do blokade izazvane krvnim ugruškom ili pucanja krvnog suda koji u mozak prenosi kiseonik i hranjive tvari. Kad se to dogodi, dio mozga ne može primiti krv (i kiseonik) koji su mu potrebni i počinje odumirati.

Ishemijski moždani udar je uzrokovan ugrušcima koji blokiraju krvni sud. To je najčešći moždani udar koji obuhvata 85% od ukupnog broja moždanih udara.

Hemoragijski moždani udar je uzrokovan krvarenjem u moždano tkivo ili napuklim krvnim sudom (aneurizma) i obuhvata 15% od ukupnog broja moždanih udara.

Prelazni ishemijski moždani udar (TIA) predstavlja veliki faktor rizika za ishemijski moždani udar. To znači da osoba koja je imala TIA treba odmah potražiti ljekara.

Da li ste znali da svakih 20 minuta neko doživi moždani udar, ukupno oko 25 000 ljudi svake godine. 20% njih je mlađe od 65 godina. Muškarci i žene su jednako pogođeni moždanim udarom. Oko 80 miliona ljudi na svijetu živi s posljedicama moždanog udara. Sa sigurnošću se može reći da se radi o globalnom zdravstvenom problemu.

Moždani udar je psihološki i fizički toliko ozbiljan da ga osoba mora doživjeti da bi ga mogla u potpunosti shvatiti. Međutim, osoba koja preživi moždani udar nije jedina kojoj je potrebna podrška. Ako ste imali moždani udar, cijela porodica je pogođena na više načina. Podrška vaše proširene porodice, prijatelja, zdravstva i vaše lokalne organizacije za rad s osobama pogođenim moždanim udarom može predstavljati veliku pomoć.

Simptomi moždanog udara

U većini slučajeva simptomi se iznenada pojavljuju, ali se mogu pojaviti i u fazama, tokom perioda od nekoliko sati.

- Utrnulost ili slabost lica, ruke ili noge, posebno s jedne strane tijela
- Zbunjenost, problemi s govorom ili razumijevanjem
- Problemi s gledanjem na jedno ili oba oka
- Problemi s hodanjem, vrtoglavica
- Ozbiljna glavobolja bez poznatog razloga

Ako osjećate bilo koji od simptoma navedenih iznad, možete sami uraditi test provjere simptoma. Taj test se na švedskom jeziku zove AKUT-test.

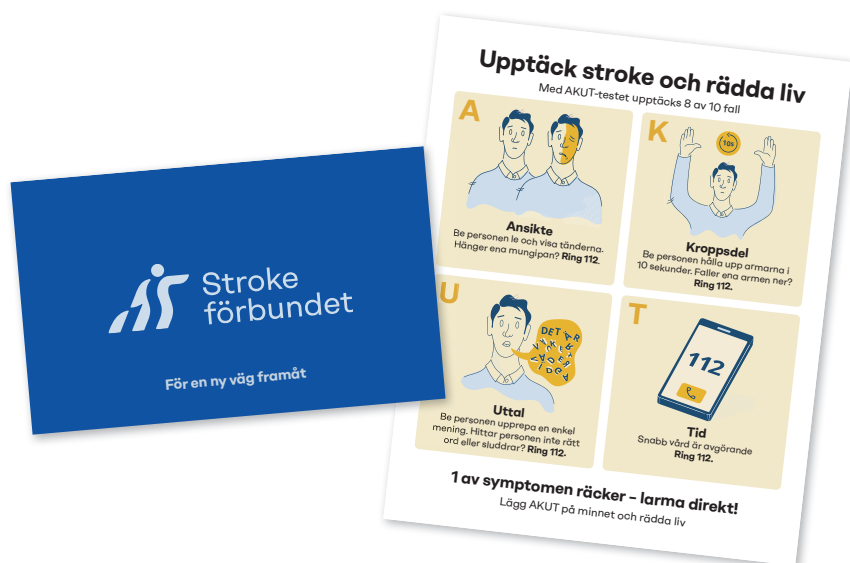
AKUT je skraćenica za:

A (Ansikte - Lice) Pokušajte se nasmijati. Da li vam jedna strana lica pada?

K (Kroppsdelen - Dio tijela) Da li ste u stanju podići obje ruke ili jedna pada?

U (Uttal - Govor) Možete li ponoviti jednostavnu frazu ili vam je govor nepovezan ili neobičan?

T (Tid - Vrijeme) Ako uočite bilo koji od ovih znakova, odmah pozovite 112.

Posljedice nakon moždanog udara

- Posljedice nakon moždanog udara mogu varirati, u zavisnosti od ozbiljnosti oštećenja, kao i stvarne lokacije moždanog udara
- Invaliditet nakon moždanog udara može biti fizički, kognitivni (intelektualni), psihosocijalni i emocionalni. Neke od ovih vrsta invaliditeta mogu biti jasno vidljive, a druge ne

Liječenje

- Hitan prijem u bolnicu i tretman u odjelu za moždani udar
- Lijekovi ili terapija lijekovima
- Rehabilitacija nakon moždanog udara

Prevenција

- Liječenje hipertenzije
- Prestanite pušiti
- Smanjite kolesterol
- Regulirajte dijabetes
- Zdravo se hranite
- Redovno vježbajte
- Ishrana bogata voćem i povrćem

Faktori rizika

Moždani udar je oboljenje često uzrokovano starošću. No, ne možemo ništa uraditi u vezi naših godina, ali postoje druge stvari koje možemo uraditi da bismo smanjili rizik od moždanog udara.

Visok krvni pritisak, pušenje, srčane bolesti, dijabetes i visok kolesterol predstavljaju faktore visokog rizika. Međutim, sjedilački način života, neprikladna ishrana i stres takođe povećavaju rizik od moždanog udara. Zdrav način života je dobar metod borbe protiv moždanog udara.

Znamo da:

- Postoji tretman za osobe koje su imale moždani udar
- Što prije počne tretman, bolja je prognoza
- Rehabilitacija terapijom je efektivna i potrebna. Ishod rehabilitacije zavisi od vas. Neophodna je stalna vježba.

Udruženje Strokeförbundet zna šta je potrebno i tu smo da vam pomognemo i da podijelimo naše iskustvo s vama.

Edukacija u oblasti moždanog udara

Udruženje Strokeförbundet je pokrenulo program edukacije za podsticanje poznavanja i proučavanja moždanog udara, s ciljem poboljšanja kvaliteta zdravstvene zaštite za pacijente pogođene moždanim udarom. Časovi su namijenjeni svim strukama angažovanim u radu s pacijentima pogođenim moždanim udarom, kao što su medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti i govorni terapeuti. Program obuke o moždanom udaru traje godinu dana.

Pomoć društva

Općina ima odgovornost pružanja podrške i njege onima kojima je to potrebno, poput: rehabilitacije, kućne njege, posebnog smještaja i još mnogo toga. Zakon o socijalnim službama (Sol) i Zakon o podršci i uslugama za osobe s određenim funkcionalnim poremećajima (LSS) predstavljaju dva zakona koji garantiraju dobre uslove života osobama kojima je potrebna pomoć. Međutim, postoje različiti kriteriji za pomoć na koju imate pravo, a koji su navedeni u zakonima. Da biste saznali više o zakonima i vrsti pomoći koju možete dobiti, kontaktirajte kancelariju vaše lokalne općine.

Učlanite se!

Kad se prijavite za članstvo u udruženju Strokeförbundet, automatski postajete član najbliže lokalne organizacije STROKE u dijelu Švedske u kojem se nalazite. Lokalne organizacije su naširoko rasprostranjene od sjevera do juga.

Članovi udruženja Strokeförbundet primaju naš časopis StrokeKontakt četiri puta godišnje, kao i besplatan primjerak svih naših objavljenih brošura (na švedskom jeziku).

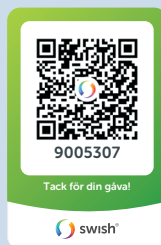
Naše lokalne organizacije organiziraju različite aktivnosti za naše članove, kao što su sastanci, društveni događaji, obrazovni skupovi, časovi rehabilitacije, ekskurzije i druga organizovana putovanja. Aktivno članstvo je takođe i odličan način povezivanja s drugim osobama koji dijele ista iskustva i koje vas mogu podržati i pomoći vam. Snažna zajednica članova znači da su mogućnosti da vrše pritisak na političare i formiraju mišljenja o jačanju svijesti o moždanom udaru puno jače.

Ako želite saznati više ili se učlaniti u udruženje Strokeförbundet, kontaktirajte nas ili neku od naših lokalnih organizacija. Kontakt informacije možete pronaći na zadnjoj stranici.

Stöd Strokefonden!

www.strokefonden.se

tel.: 08 - 721 88 20

info@strokeforbundet.se

www.strokeforbundet.se

Facebook: Strokeförbundet

Instagram: strokeforbundet